

BUĞDAY

- Ülkemizin 35 milyon ton olan hububat üretiminin %56'sını buğday oluşturmaktadır.
- 2000 yılında Ülkemizin toplam tarım alanı 38.757 bin hektar, işlenen tarım alanı ise 37.817 bin hektar iken 2018 yılında tarım alanı 26.379 bin hektara, işlenen alan ise 23.200 bin hektara düşmüştür.
- 2019 yılı üretimimizin %2,5 düşüşle 19 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir.2020 yılı kışlık ekilişler tamamlanmış olup, gübre ve sertifikalı tohum kullanımında artış görülmektedir. Yağış miktarında gerek geçen yıl gerekse uzun yıllar ortalamasına göre düşüş gözlenmektedir.
- Ülkemizde buğday tüketimi 19 milyon ton, kişi başı tüketim ise 180-190 kg arasında değişmektedir.
- Dünya buğday üretiminin bu yıl %4,5 artışla 764 milyon ton olacağı beklenmektedir. ABD ve Çin dışındaki tüm ülkelerde üretim artışı beklenmektedir.
- 2018 yılı buğday ithalatı 5.781 bin ton, 2019 yılındaki ithalat ise 9.807 bin tondur (artış % 70).
- 2018 yılı buğdaya dayalı mamul madde ihracımız 5.326 bin ton olup (un 3.308 bin ton, makarna 1.207 bin ton, bisküvi 468 bin ton, bulgur 262 bin ton, irmik 80 bin ton) buğday karşılığı 7,4 milyon tondur.
- 2019 yılında buğdaya dayalı mamul madde ihracatımız 5.070 ton olup 3.263 bin ton un (geçen yıl 3.309 bin ton), 1.274 bin ton makarna (geçen yıl 1.207 bin ton) ve 345 bin ton bulgur ve irmik (geçen yıl 344 bin ton),188 bin Ton bisküvi (geçen yıl 178 bin ton), karşılığı 7.1 milyon Tondur.
- 2020 yılı Ocak ayı un ihracatı 274 ton, makarna ihracatı ise 113 tondur.
- 2018 yılı ekmeklik buğday ithalatı 5.376 bin ton, 2019 yılındaki ekmeklik buğday ithalatı ise 8.374 bin tondur (artış %56). Ocak 2020 ithalatı 567 tondur.
- 2018 yılı makarnalık buğday ithalatı 405 bin ton, 2019 yılındaki makarnalık buğday ithalatı ise (geçen yılki 405 bin tona karşılık) 1.433 bin tondur (artış % 254). Ocak 2020 ithalatı 333 tondur.
- 2019 yılında ekmeklik ve makarnalık buğday ithalatının tamamına yakını Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında gerçekleşmiş olup halen piyasada (ekmeklik + makarnalık) eski belge kalmadığı tahmin edilmektedir.
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde Kırmızı/Beyaz Sert Ekmeklik Buğday alım fiyatı bir önceki yıla göre %29 artışla ton başına 1.350 TL olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından ekmeklik buğday satış fiyatı 01.02.2020'de kalitelere göre 1.425 – 1.525 TL/Ton arasında (526.263 Ton), makarnalık buğday fiyatı ise 1.745 – 1.825 TL/Ton arasında (55.411 Ton) açıklanmıştır.
- TMO tarafından 11.03.2020'de gerçekleştirilen 305.000 Ton Ekmeklik Buğday ithalat ihalesinde ortalama fiyat 225,46\$/Ton oldu.
- TMO tarafından 18.02.2020'de gerçekleştirilen 250.000 Ton Ekmeklik, 50.000 Ton'da Makarnalık buğday ve 25.000 Ton Yemlik Arpa ithalat ihalesinde oluşan fiyatlar Ekmeklik Buğday için 232 \$/Ton, Makarnalık Buğday için 320 \$/Ton'dur,(14.01.2020'deki ithalat ihalesinde fiyatlar Ekmeklik 245 \$/Ton, Makarnalık ise 319 \$/Ton'du).
- İç piyasa ekmeklik buğday fiyatları 1.550 – 1.700 TL/Ton, makarnalık buğday fiyatları ise 1.700 – 1.950 TL/Ton arasındadır.
- Bu dönem itibari ile Polatlı Ticaret Borsası kırmızı ekmeklik buğday fiyatı ton başına ortalama 1.660 -1.750 TL/Ton, Konya Ticaret Borsası 1.635 – 1.775 TL/Ton, Samsun ve Antalya limanlarında Rusya menşeli ithal buğday fiyatları ise ton başına 200 - 215 \$/Ton arasında değişmektedir. Makarnalık buğday ithalat fiyatı ise Kanada menşeli 310 – 315 \$/Tondur.

ARPA

- 2018 yılı itibari ile 7,1 milyon ton olarak gerçekleşen arpa üretiminin 2019 yılında 7,6 milyon ton olarak gerçekleştiği düşünülmektedir.
- Ülkemizde hububat üretimi içerisinde arpa üretiminin payı % 22'dir.2020 yılında arpa üretiminde artış, ekmeklik buğday üretiminde azalış beklenmektedir.
- Ülkemizin arpa tüketimi ortalama yıllık 7-8 milyon tondur.
- Dünya arpa üretiminin bu yıl % 17 artışla 13 milyon tondan % 12,5 artışla 156 milyon ton olması beklenmektedir.
- Ülkemizin arpa üretiminde bu yıl artış beklenmektedir.
- 2018 yılı arpa ithalat miktarı 656 bin ton olarak gerçekleşmiş olup, 2019 yılındaki ithalat 526 bin tondur. (%20 düşüş) Ocak 2020 ithalatı 152 tondur.
- İç piyasada ton başına 1.300-1.400 TL olarak değişen arpa fiyatları, Polatlı Ticaret Borsası'nda ortalama ton başına 1.295 – 1.340 TL/Ton, Konya Ticaret Borsası'nda ortalama ton başına 1.300 – 1.370 TL/Ton olarak gerçekleşmiştir.
- İthal Rusya menşeli arpa fiyatları ton başına 180-185 \$/Ton arasında değişmektedir.
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde açıklanan arpa alım fiyatı bir önceki yıla göre %33 artışla ton başına 1.100 TL olarak belirlenmiştir.
- TMO tarafından arpa satış fiyatı 01.02.2020'de 1.275 TL/Ton (220,005 Ton) olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından 18.02.2020'de gerçekleştirilen Arpa ithalat ihalesinde oluşan fiyat 200,85 \$/Ton'dur
- Dünya arpa üretiminin yeni sezonda bir önceki yıla göre %7 artışla 150 milyon ton olması beklenmektedir.

MISIR

- Ülkemizin mısır üretimi son 20 yılda %160 artmıştır.
- Hububat üretimimiz içerisinde mısırın payı %17'dir. Mısır hasatı Ülkemiz genelinde tamamlanmıştır.
- 2018 yılı mısır üretimi 6 milyon ton olup, 2019 yılında da yine 6 milyon ton civarında üretim olduğu düşünülmektedir. Bu yıl mısır üretiminde Ülkemizde artış beklenmektedir. Dünya mısır üretiminin bu yıl % 2 düşüşle 1.110 milyon ton seviyelerinde olması beklenmektedir.
- 2019 yılı mısır tüketiminin 6,5-7 milyon ton civarında olduğu düşünülmektedir.
- 2018 yılında 2.123 bin ton olan mısır ithalatı 2019 yılında 3.593 bin ton olarak gerçekleşmiş olup (artış %69), bunun % 55'i Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamındadır. Ocak 2020 ithalatı 331 tondur.
- İç piyasada ortalama ton başına mısır fiyatı 1.200 – 1.250 TL/Ton arasındadır. Polatlı Ticaret Borsasında Şubat ayında 1 adet mısır işlem görmüş olup, fiyatı 1.054 \$/Ton'dur. Konya ve Adana Ticaret Borsası'larında ise şubat fiyatlar 1.235 – 1.295 TL/Ton arasında gerçekleşmiştir. İthal mısır fiyatı ise ton başına Rusya'dan 175-180 \$/Ton arasında, Romanya'dan ise 180 - 190 \$/Ton arasında değişmektedir.
- Dünya üretiminin 2020 yılında 1.122 milyon tondan 1.110 milyon tona düşmesi ve devir stoklarındaki azalma nedeniyle mısır fiyatlarında artış beklenebilir.
- TMO tarafından mısır alım fiyatı 09.08.2019 tarihinde (bir önceki yıla göre %21 artışla) 1.150 TL/Ton olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından mısır satış fiyatı 01.02.2020 tarihinde Şubat 2020 için 1.250 TL/Ton (249.983 Ton) olarak açıklanmıştır.

BAKLİYAT

- Ülkemizde Güney Doğu Anadolu Bölgesinde iklimle bağlı rekolte kayıplarından dolayı 2019 yılında kırmızı mercimek üretiminde ciddi oranda düşüş olduğu düşünülmektedir.
- Kırmızı mercimek hasadı tamamlanmış olup piyasa fiyatları 4.250 – 4.750 TL/Ton arasında değişmektedir. Bu fiyat TMO'nun açıkladığı 2.500 TL'nin üzerinde olduğu için TMO'ya ürün arzı olmamıştır. Kırmızı mercimek ihracat fiyatı 780 -795 \$/Ton arasındadır.
- TÜİK verilerine göre tüketim miktarı nohutta 586 bin ton, kurufasulye de 303 bin ton, kırmızı mercimekte 677 bin ton ve yeşil mercimekte 54 bin tondur.
- Bu yılki üretim miktarlarının nohutta 630 bin ton (geçen yıl 630 bin ton), kırmızı mercimekte 310 bin ton (geçen yıl 310 bin ton), yeşil mercimekte 40 bin ton (geçen yıl 43 bin ton), kurufasulyede 225 bin ton olması beklenmektedir.
- Yeşil mercimek fiyatları 2.750 - 3.000 TL/Ton arasındadır. TMO alım fiyatının 3.050 TL/Ton olmasına karşın TMO'ya az miktarda bir yönelme olmuştur.
- Nohutta piyasa fiyatları 3.000-3.150 TL/Ton arasındadır. TMO alım fiyatının 3.300 TL/Ton olması ürünün büyük bir çoğunlukla TMO'ya yönelmesine neden olmuştur. Bu yıl TMO tarafından 150 bin Ton civarında nohut alındığı düşünülmektedir. Kabuklu kırmızı mercimekte iç piyasa fiyatları 4.100 – 4.300 TL/Ton arasındadır. Yeşil mercimek 2.900 – 3.100 TL/Ton, Kurufasulye 6.800 – 7.100 TL/Ton'dur. Nohut ihracat fiyatı ise 9 mm nohut için 590 - 600 \$/Ton civarındadır.
- Üreticiler kırmızı ve yeşil mercimekte piyasa fiyatlarının yüksek olması sebebi ile ürününü sanayici ve tüccara satmaktadır.
- Nohut ve yeşil mercimekte İç Anadolu Bölgesinde kararma, renk değişikliği ve hastalıktan etkilenme gibi ciddi kalite problemleri olduğu değerlendirilmektedir.
- 2020 Ocak ayında nohut ihracatı 8.000 ton olarak gerçekleşmiş, mercimek ithalatı ise 55 bin ton le geçen yıl ortalamasının 2 katına çıkmıştır. Aynı dönemde kurufasulye ithalatı 1.000 tondur. Ülkemiz nohutta net ihracatçı, mercimek ve kuru fasulyede ise hem ihracatçı hem de ithalatçı konumundadır.

ÇELTİK

- 1999-2019 yılları arasında ülkemizin çeltik üretimi %187 artış göstermiştir.
- Ülkemizin çeltik üretimi 2018 yılında 940 bin ton olup 2019 yılında 1 milyon ton (600 bin ton pirinç) olduğu düşünülmektedir.
- Ülkemizin pirinç tüketimi 2018 yılında 780 bin ton 2019 yılında ise aynı seviyede olması beklenmektedir.
- Ülkemiz genelinde çeltik hasatı tamamlanmıştır.
- 2018 yılında 277 bin ton olan pirinç ithalatı, 2019 yılında (geçen yılki 247 bin tona karşılık) 212 bin ton olarak gerçekleşmiştir. (%14 düşüş)
- TMO tarafından 17.09.2019 tarihinde Osmancık çeşidi 80 randımanlı çeltik alım fiyatı (2018 yılındaki 2.600 TL'lik fiyata %17,3 artış yapılarak) 3.050 TL/Ton olarak belirlenmiştir. Ocak ayı ithalatı 13 tondur.
- Dünya çeltik üretimi 2020 ABD Tarım Bakanlığı verilerine göre 896 milyon ton seviyesindedir.
- Çeltik satış fiyatları iç piyasada ton başına 3.400 - 3.600 TL/Ton, pirinç (Osmancık) fiyatı ise 6.000 – 6.100 TL/Ton arasında (kalitesine göre) değişmektedir.
- Dünyada, Asya ve Afrika'nın nüfusunun artması talep artışı yaratacağından, ilerleyen yıllarda çeltik üretiminin artacağı tahmin edilmektedir.

TÜRİB

- 2020 Şubat ayında Türkiye Ürün İhtisas Borsası'nda (TÜRİB) oluşan fiyatlar
 - Düşük Vasıflı makarnalık buğday 1.660 TL/Ton,
 - Arpa 1.260 – 1.300 TL/Ton
 - Mısır 1.230 – 1.275 TL/Ton
 - Ekmeklik buğday (2. Ve 3. Kalite) 1.560 – 1.635 TL/Tondur.

HAYVANCILIK

- Ülkemizde canlı hayvan sayıları 2014 yılından itibaren artış göstermektedir.
- Kırmızı et üretimi 2018 yılında 1.119 bin Ton olarak gerçekleşmiş olup hayvan sayısı büyük baş 17.2 milyon, küçükbaş 46.1 milyon adettir.
- 17 – 22 Şubat 2020 tarihleri arasında canlı Dana Karkas iç piyasa fiyatları 33,20 TL/Kg, ABD dana karkas 25,27 TL/Kg, AB dana karkas 24,28 TL/Kg, Kuzu karkas ise 44,20 TL/Kg'dır.
- İstanbul kıyma fiyatı 40,63 TL/Kg (% 0,0), kuşbaşı fiyatı 44,23 TL/Kg (% 0,0), Ankara kıyma fiyatı 41,57 TL/Kg (% 0,0), kuşbaşı fiyatı 44,96 TL/Kg (% 0,0)'dır.
- Kümes hayvanı sayımız son yıllarda artış göstermektedir. 2018 yılında 359.2 milyon adet olan hayvan sayımıza karşın 2.157 bin ton tavuk eti üretimi ve 19.644 bin adet yumurta üretimi gerçekleşmiştir. 2019 yılında 11 aylık döneminde 350 milyon adet olan hayvan sayımıza karşın 1.953 bin ton tavuk eti üretimi ve 18.149 bin adet yumurta üretimi gerçekleşmiştir.
- 2019 Eylül ayı sonu itibari ile yem fiyatları;
 - Etlik piliç yemi 2.255 TL/Ton (Geçen yıla göre % 13)
 - Yumurta yemi 1.890 TL/Ton (Geçen yıla göre % 12)
 - Süt yemi 1.460 TL/Ton (Geçen yıla göre % 4)
 - Besi yemi 1.360 TL/Ton (Geçen yıla göre % 6)
 - Yem hammaddesi olarak yemlik buğday 1.560 TL/Ton, soya 2.520 TL/Ton, soya küspesi 2.350 TL/Ton, buğday kepeği 1.050 TL/Ton'dur.

EKONOMİK VERİLER

- TCMB 17.03.2020'de gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizini %10,75'ten % 9,75'e düşürdü. (19.02.2020'de %11,25'ten %10,75'e, 24.10.2019'da %16,50'den %14'e, 12.12.2019'da % 14'ten % 12'ye, 16.01.2020'de %12'den %11,25'e düşürmüştü).
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), politika faizi olarak kullanılan haftalık repo faizini 100 baz puanına indirerek %9,75'e çekti.
- Koronavirüs salgınının ekonomi üzerindeki etkisini azalmak için 100 milyar TL'lik mali destek paketi açıklandı. Kredi Garanti Fonu limiti 25 milyar TL'den 50 milyar TL'ye yükseltilecek. Bu süreçten olumsuz etkilenen firmalara finansman desteği sağlanacak. Salgının etkilerinden doğrudan etkilenen öncelikli sektörlerde faaliyet gösteren şirketlerin vergi ödemelerinde 6 aylık erteleme uygulanacakken, ihracat gerçekleştiren firmalara ise stok finansmanı sağlanacak. Pakette hanehalkına ve istihdam sürekliliğine yönelik önlemler de yer verildi.
- 2019 yılında işsiz sayısı bir önceki yıla göre işsizlik oranı 2,7 puan artarak %13,7 seviyesinde gerçekleşti.
- Şubat ayında konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre %51,4 oranında artarak 118.753 oldu. İpotekli konut satışları ise %391,9 oranında artış gösterdi.
- Ocak ayında ihracat birim değeri bir önceki yılın aynı ayına göre %0,7, ithalat birim değeri %5 azaldı. Aynı dönemde ihracat miktarı endeksi %5,9, ithalat miktarı endeksi %24,3 arttı.
- Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre kurulan şirket sayısı* %38,5, kapanan şirket sayısı* %7,5 oranında arttı.
- Suudi Arabistan ile Rusya arasında petrol arzı konusunda anlaşmaya varılamamasının ve koronavirüs nedeniyle petrol talebinin azalmasının etkisiyle petrol fiyatları düşmeye devam etti.
- Koronavirüs salgının küresel etkileri devam ederken birçok ülke önlem almaya devam ediyor. Rusya, 4,1 milyar \$ değerinde kriz fonu oluşturulacağını duyurdu. İtalya, 25 milyar € değerindeki destek paketini oluşturdu. Polonya'da da 52 milyar \$ teşvik paketi açıklandı. ABD Senatosu ise salgının etkilerinden kaçınmak için 1,3 trilyon \$'lık destek paketini değerlendiriyor.
- Avrupa Merkez Bankası (ECB), koronavirüs salgınının ekonomi ve piyasalar üzerindeki etkisini hafifletmek amacıyla 750 milyar € değerinde acil tahvil alım programı açıkladı.
- ABD'de Şubat ayında perakende satışlar bir önceki aya göre %0,5 düştü.
- ABD'de haftalık işsizlik maaşı başvurusu 220 bin kişilik beklentiye karşın 281 bin kişi ile Eylül 2017'den bu yana en yüksek seviyesine çıktı.
- İngiltere Merkez Bankası (BoE), olağanüstü toplanarak faizi 15 baz puanı indirdi.
- Çin'de Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre sanayi üretimi %13,5 azaldı.
- Ülkemiz 190 ülkeye 1.780'den fazla tarımsal ürün ihracatı gerçekleştirmektedir.
- Ülkemiz fındık, kayısı, incir, kuru üzüm gibi ürünlerin ihracatında 1. Sıradadır.
- Ülkemiz Dünya un ihracatında 3,3 milyon ton ile 1.makarna ihracatında 1,3 milyon ton ile 2. Sıradadır.

POLATLI TİCARET BORSASI VERİLERİ (17.03.2020 - 24.03.2020)

- **Buğday** işlem hacmi miktarı 2.274.410 Kg, işlem hacmi tutarı 3.804.573,20 TL, işlem adedi 158, en düşük fiyat Kg başına 1,480 TL, en yüksek fiyat Kg başına 1,801 TL'dir.
- **Arpa** işlem hacmi miktarı 668.600 Kg, işlem hacmi tutarı 852.079,26 TL, işlem adedi 42, en düşük fiyat Kg başına 1,100 TL, en yüksek fiyat Kg başına 1,350 TL'dir.
- **Yulaf** işlem hacmi miktarı 7.060 Kg, işlem hacmi tutarı 14.120 TL, işlem adedi 3, fiyatı Kg başına 2.000 TL'dir.
- **Mısır** işlem hacmi miktarı 29.540 Kg, işlem hacmi tutarı 36.777,30 TL, işlem adedi 1, fiyatı Kg başına 1,100 TL'dir.

KAYNAK :

TOBB Haftalık Ekonomi Bülteni - Polatlı Ticaret Borsası Verileri - İK Tarım Üssü Piyasa Analiz Bülteni